

Euroopa Liidu Kohus
PRESSITEADE nr 102/11
Luxembourg, 4. oktoober 2011

Kohtuotsus (kohtuasjad C-403/08 ja C-429/08)
Football Association Premier League jt vs. QC Leisure jt
Karen Murphy vs. Media Protection Services Ltd

Pressi- ja teabeosakond

Jalgpallimängude taasedastamise litsentside süsteem, mis annab ringhäälinguorganisatsioonidele liikmesriigiti territoriaalse ainuõiguse ja mis keelab televaatajatel vaadata neid saateid dekodeerimiskaardiga teistes liikmesriikides, on vastuolus liidu õigusega

Pubis selliste jalgpallimängu ülekannete näitamine, mis sisaldavad kaitstud teoseid, eeldab nende teoste autori luba

Football Association Premier League („FAPL”) korraldab Premier League’i, mis on põhilised professionaalse jalgpalli meistrivõistlused Inglismaal, ning turustab nende võistluste raames toimuvate mängude telelevi õigusi. Ta annab ringhäälinguorganisatsioonidele avatud pakumismenetluse teel territoriaalsetel alustel ainuõiguse Premier League’i mängude otseülekannete edastamiseks. Kuna territoriaalne alus vastab tavaliselt ainult ühele liikmesriigile, saavad televaatajad vaadata üksnes mängu, mida kannavad üle nende elukoha liikmesriigis asuvad ringhäälinguorganisatsioonid.

Selleks et kaitsta territoriaalset ainuõigust ja takistada üldsust saateid vastu võtmast väljaspool asjaomast liikmesriiki, kohustub iga ringhäälinguorganisatsioon FAPL-iga sõlmitud litsentsilepingus oma satelliidisignaali krüpteerima ja edastama selle krüpteeritud satelliidi kaudu ainult abonentidele territooriumil, mille jaoks on talle luba antud. Sellest tulenevalt on ringhäälinguorganisatsioonidel litsentsilepingu alusel keelatud väljastada dekodeerimiskaarte isikutele, kes soovivad vaadata nende saateid väljaspool liikmesriiki, mille jaoks litsents on antud.

Käesolevate kohtuasjade aluseks olevad vaidlused puudutavad katseid sellest ainuõigusest mööda hiilida. Teatud pubid hakkasid nimelt välismaiseid dekodeerimiskaarte, mille on väljastanud Kreeka ringhäälinguorganisatsioon Kreekas elavatele abonentidele, kasutama Ühendkuningriigis Premier League’i mängudele juurdepääsu saamiseks. Nad ostavad turustajalt kaardid ja dekoodri soodsamalt kui hinnaga, mida küsib Sky, kes on taasedastamise õiguste omanik Ühendkuningriigis.

Leides, et selline tegevus kahjustab telelevi õiguste eksklusiivsust ning nende õiguste väärtust, püüab FAPL kohtu kaudu saavutada selle tegevuse lõpetamise. Esimene kohtuasi (C-403/08) käsitleb FAPL-i tsiviilhagi pubide vastu, kes näitasid Premier League’i mängu, kasutades Kreeka dekodeerimiskaarte, ning isikute vastu, kes sellised dekodeerimiskaardid nende pubidele väljastasid. Teine kohtuasi (C-429/08) sai alguse kriminaalasja algatamise avaldusest, mis esitati Karen Murphy suhtes, kellele kuulub publi, kus näidati Premier League’i mängu, kasutades Kreeka dekodeerimiskaarti. Mõlemas kohtuasjas esitas High Court (Ühendkuningriik) Euroopa Kohtule mitu küsimust liidu õiguse tõlgendamise kohta.

Täna tehtud otsuses tõdeb Euroopa Kohus, et **liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt on keelatud importida, müüa või kasutada välismaiseid dekodeerimisseadmeid, on vastuolus teenuste osutamise vabadusega ning seda ei saa õigustada** intellektuaalomandi õiguste kaitse eesmärgiga ega ka eesmärgiga kutsuda üldsust jalgpallistaadionidele pealtvaatajateks.

Mis puudutab võimalust õigustada seda piirangut intellektuaalomandi õiguste kaitse eesmärgiga, siis märgib Euroopa Kohus, et FAPL ei saa tugineda autoriõigusele Premier League’i mängudele

endile, kuna need spordiüritused ei ole käsitatavad autori enese intellektuaalse loominguna ning seega „teostena” liidu autoriõiguse tähenduses.

Isegi kui siseriiklikus õiguses antaks spordiüritustele sarnane kaitse – mis oleks põhimõtteliselt liidu õigusega kooskõlas –, läheks keeld kasutada välismaiseid dekodeerimiskaarte kaugemale sellest, mis on õiguste omanikele nõuetekohase tasu tagamiseks vajalik.

Selle kohta märgib Euroopa Kohus esiteks, et nõuetekohase tasu arvutamisel on võimalik arvesse võtta tegelikku ja võimalikku vaatajaskonda nii saate päritolu liikmesriigis kui ka mis tahes teises liikmesriigis, kus saateid vastu võetakse, ning seega ei ole vaja liidus teenuste vaba liikumist piirata. Teiseks läheb telekanalite poolt lisatasu maksmine täieliku territoriaalse ainuõiguse saamise eest kaugemale sellest, mis on omanikele nõuetekohase tasu tagamiseks vajalik, kuna niisugune praktika võib kaasa tuua eraldatud siseriiklikel turgudel kehtivate hindade kunstliku erinevuse. Selline eraldamine ja hindade kunstlik erinevus on aga vastuolus asutamislepingu põhieesmärgiga, milleks on siseturu saavutamine.

Analoogsetel põhjustel **on ainulitsentside süsteem samuti vastuolus liidu konkurentsioigusega, kui litsentsilepingutega on keelatud väljastada välismaiseid dekodeerimiskaarte televaatajatele, kes soovivad vaadata saateid väljaspool liikmesriiki, mille jaoks litsents on antud.**

Liidu konkurentsioigusega ei ole üldjuhul vastuolus see, kui õiguse omanik võib anda ainsale litsentsisaajale ainuõiguse kindlaks määratud ajavahemikus edastada kaitstud objekti satelliidi teel ainult ühest saate päritolu liikmesriigist või mitmest liikmesriigist. Litsentsilepingutega ei tohi siiski keelata ringhäälinguorganisatsioonidel asjaomaste spordiüritustega seotud teenuste igasugust piiriülest osutamist, kuna niisugune leping võimaldaks anda igale ringhäälinguorganisatsioonile täieliku territoriaalse ainuõiguse tema litsentsiga hõlmatud alal, kõrvaldaks seega kõnealuste teenuste valdkonnas igasuguse konkurentsi erinevate ringhäälinguorganisatsioonide vahel ning eraldaks siseriiklikud turud riigipiiride alusel.

Mis puudutab lõpuks küsimusi autoriõiguse direktiivi¹ tõlgendamise kohta, siis rõhutab Euroopa Kohus esmalt, et ainult video avakaadrit, Premier League'i hümn, eelnevalt salvestatud filme, mis näitavad Premier League'i hiljutiste mängude kõige silmapaistvamaid hetki, ja teatud graafilisi elemente saab pidada „teosteks” ning need on seega autoriõigusega kaitstud. Seevastu mängud ise ei ole teosed, mida sel viisil kaitstakse.

Samas otsustab Euroopa Kohus, et **selliseid kaitstud teoseid nagu video avakaader või Premier League'i hümn sisaldavate saadete näitamine pubis kujutab endast autoriõiguse direktiivi tähenduses „üldsusele edastamist”, mille jaoks on vaja teoste autori luba.** Kui pubis näidatakse neid teoseid kohalviibivatele klientidele, edastatakse teosed täiendavale üldsusele, keda autorid ei ole oma teoste ringhäälingu kaudu edastamise lubamisel arvesse võtnud.

MEELDETULETUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda siseriiklikku kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on siseriikliku kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele siseriiklikele kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)” kaudu ☎ (+32) 2 2964106

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiiv 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT L 167, lk 10; ELT eriväljaanne 17/01, lk 230).